

OD REDAKCJI

KATALOG UTRACONYCH DZIEŁ SZTUKI jest kolejnym wydaniem specjalnym *Cenne, bezcenne, utracone* 2013 r. i jak poprzedni, zawiera wersję drukowaną i elektroniczną. Płyta CD jest zbiorem artykułów oraz katalogów: strat zabytków krajowych, dzieł odzyskanych oraz poszukiwanych przez Interpol. Istotną częścią niniejszej publikacji jest raport o stratach poniesionych w 2012 r. autorstwa Krystyny Ogrodzkiej *Zagrożenia zabytków przestępczością i pożarem* oparty na informacjach wojewódzkich konserwatorów zabytków. Obejmuje on zarówno tematykę stanu bezpieczeństwa zabytków, prezentowaną w formie oceny przez urzędy konserwatorskie, jak i aspekty prawne, techniczne i organizacyjne dotyczące zagrożeń i prewencji.

W tegorocznym wydaniu specjalnym *Cenne, bezcenne, utracone* zwracamy szczególną uwagę na BAZY DANYCH poszukiwanych dzieł sztuki, tworzone i prowadzone przez Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów, Wydział ds. Strat Wojennych Departamentu Dziedzictwa Kulturowego w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Interpol. Artykuły są prezentacją BAZ DANYCH będących rejestrem zabytków poszukiwanych w kraju i na świecie, gromadzących dane o dziełach utraconych, które usprawniają proces odnajdowania i odzyskiwania zabytków, a zatem ich roli w zwalczaniu przestępczości. Autorki: Monika Barwik w *Krajowym wykazie zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem*, Agata Modzolewska w artykule *Baza strat wojennych MKiDN* oraz Barbara Kaleta w *Bazie danych Interpolu* opisują historię powstania baz danych, charakter gromadzonych informacji oraz ich dostępność i zakres korzystania ze zbiorów. Pokazuje to, jak złożona jest

sprawa budowania systemów informatycznych, które umożliwiają szybki przepływ danych o zaginionym zabytku i w konsekwencji możliwości podjęcia jego poszukiwań przez odpowiednie służby. Dobrze prowadzona dokumentacja zabytku jest nieocenionym źródłem informacyjnym w poszukiwaniach dzieła oraz jego identyfikacji, o czym pisze Robert Pasieczny w artykule *Bezpieczne zbiory – Bezpieczne kolekcje*. Problem katalogowania zbiorów i właściwego ich dokumentowania opisowego i fotograficznego kontynuuje Krystyna Ogrodzka w *Straty materialne kultury polskiej w 2013 r.*, w którym analizuje również przyczyny przestępstw i zagrożeń w stosunku do zabytków w kraju, na tle zdarzeń minionego roku. O aktach przestępczych w stosunku do zbiorów muzealnych na świecie w 2013 r. pisze Olgierd Jakubowski w materiale *Zagrożenia zbiorów muzealnych na świecie w 2013 r.* W ujęciu chronologicznym pokazuje działania zarówno pojedynczych sprawców, jak i grup przestępczych, kradzieże, zniszczenia i akty wandalizmu, jakich się dopuszczają.

Tradycyjnie zamieszczamy katalogi strat zabytków i dzieł sztuki, zgłoszone do *Krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem*, prowadzonego przez Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów oraz katalog zabytków poszukiwanych przez Interpol zgłoszonych do bazy WOA. Uzupelnieniem jest katalog zabytków odzyskanych, które powróciły do prawowitych właścicieli.

FROM THE EDITORS

The present special annual edition of *Valuable, Priceless, Lost*, which is another issue of what has become a series, comprises two kinds of publications. Besides catalogues, it includes articles on such threats to works of art as crime, vandalism, or fire. There are also presentations of specialised DATABASES registering information on lost cultural property in Poland and abroad, which facilitate the process of finding and restituting historic objects. Following our tradition, we also include catalogues of losses constituting information on works of art and historic objects that went missing, included in the *National Register of Historic Objects that Were Stolen or Illegally Taken Abroad* run by the National Institute for Museums and Public Collections, as well as the Interpol WOA (Works of Art) database. The entire publication is completed with a catalogue of artworks which have been recovered and returned to their rightful owners.